

Till Ålands lagting

Lag och kulturutskottets betänkande

Lagtingets arbetsordning

- [Talmanskonferensens lagförslag nr 2/2014-2015](#)

INNEHÅLL

Sammanfattning	1
Talmanskonferensens förslag	1
Utskottets förslag	1
Utskottets synpunkter	1
Ärendets behandling	3
Utskottets förslag	3

Sammanfattning

Talmanskonferensens förslag

Talmanskonferensen har utvärderat lagtingets arbetsordning och föreslår vissa mindre ändringar. Ändringarna föreslås av lagtekniska skäl i form av en ny arbetsordning. En översyn av lagtingsordningen har tidigare företagits och arbetsordningen föreslås bli anpassad till de förändringarna. Ärendet har varit föremål för beredning i en av talmanskonferensen tillsatt arbetsgrupp.

Utskottets förslag

Att förslaget till arbetsordning antas med några mindre ändringar.

Utskottets synpunkter

Allmän motivering

Utskottet välkomnar talmanskonferensens förslag till en ny arbetsordning för lagtinget i vilken de nyligen företagna ändringarna i lagtingsordningen beaktas.

Arbetsordningen föreslås antas med några mindre ändringar i närmast förtydligande syfte samt med några kompletterande synpunkter under detaljmotiveringarna.

Detaljmotivering

17 – 19 §§ Utskottens ansvarsområden

I talmanskonferensens framställning föreslås en ny portalparagraf som anger vad som, vid sidan av riktlinjerna i 18-19 §§, ska beaktas vid fördelningen av ärenden mellan utskotten vilket ger talmanskonferensen en ökad möjlighet till flexibilitet vid fördelningen.

Utskottet konstaterar att infrastruktur föreslås höra till finans- och näringsutskottets ansvarsområde vilket betyder att exempelvis väghållning och hamnar hör till utskottet medan exempelvis polisiära ärenden innefattande tillståndsärenden ligger närmare lag- och kulturutskottets ansvarsområde.

23 § *Ytterligare utskott.* Om ytterligare utskott tillsätts i enlighet med lagtingsordningens 21 § ska det enligt talmanskonferensens förslag samtidigt bestämmas hur många ledamöter samt ersättare utskottet ska ha.

Utskottet konstaterar att de ytterligare utskott som tillsätts har samma status som de ordinarie utskotten och bör enligt utskottets mening därför i regel ha samma antal medlemmar. Utskottet föreslår dock ingen ändring av paragrafen utan anser att det bör finnas en möjlighet att om det är ändamålsenligt välja ett större eller mindre antal medlemmar i utskotten.

32 § *Motioner.* Enligt talmanskonferensens förslag ska budgetmotioner lämnas in senast klockan 12.00 den elfte dagen efter det att budgetförslaget har tagits upp för kännedom på lagtingets föredragningslista.

Utskottet konstaterar att dagen för landskapsregeringens överlämnande av budgeten till lagtinget är fastslagen i lag medan lagtingets öppnande numera inte regleras i lagtingsordningen vilket innebär att öppnandet kan senareläggas i förhållande till hittillsvarande praxis. Den föreslagna ändringen av 32 § kan således i praktiken innebära en märkbar senareläggning av motionstiden.

Utskottet föreslår ingen ändring av paragrafen men vill ändå betona vikten av att bestämmelsen inte i praktiken får innebära att budgetarbetet försenas. Talmanskonferensen bör således vid uppgörandet av lagtingets tidtabell eftersträva att remissdebatten av ordinarie budget ska hållas så tidigt som möjligt med beaktande av att ledamöterna i praktiken får en skälig tid för genomläsning av budgeten jämte uppgörande av motioner.

38 § *Lantrådets upplysning.* Utskottet konstaterar att talmanskonferensen föreslår att paragrafen om lantrådets upplysning förtydligas så att talmanskonferensen kan besluta att lantrådet inte ska tillåtas ge en upplysning till lagtinget. Utgångspunkten bör dock alltid enligt talmanskonferensen vara att lantrådet ska ha möjlighet att ge en sådan upplysning och talmanskonferensen måste ha särskilda skäl för att inte tillåta upplysningen.

Utskottet konstaterar att det är rimligt att talmanskonferensen fattar beslutet och tar ställning till en eventuell efterföljande debatt men vill betona vikten av att talmanskonferensen på förslaget sätt ska vara synnerligen restriktiv med att förvägra lantrådet rätten att ge en upplysning mot bakgrund av att lantrådet i ett parlamentariskt system bör ha rätt att söka stöd i parlamentet.

47 § *Subsidiaritetskontrollen.* Utskottet konstaterar att 47§ 1 mom. föreslås ändrad så att det inte längre av arbetsordningen ska framgå att förslagen till rättsakter måste sändas elektroniskt till lagtingets ledamöter. Enligt talmanskonferensens förslag är avsikten att dokumenten fortsättningsvis ska sändas ut till ledamöterna i självstyrelsepolitiska nämnden och att de ska läggas ut på lagtingets hemsida. Talmanskonferensen konstaterar dessutom att det inte föreligger några hinder för att förslagen sänds elektroniskt även till övriga ledamöter.

Utskottet delar talmanskonferensens uppfattning att ledamöterna fortsättningsvis bör kunna få rättsakterna sig tillsända om de så önskar och föreslår därför ett förtydligande av paragrafen. Lagtingets ledamöter har enligt utskottets förslag således rätt att elektroniskt få ta del av de dokument från Europeiska unionens institutioner som sänds till Finlands riksdag enligt fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget) och som innehåller ett utkast till en rättsakt som ska godkännas i riksdagen i lagstiftningsordning, omedelbart då de har inkommit till lagtinget. De ledamöter som inte önskar få förslagen har med andra ord rätt att avstå från dem.

Enligt lagtingsordningens 59§ ska landskapsregeringen sedan den fått kännedom om ett förslag utan dröjsmål sända sådana förslag till rättsakter,

fördrag eller andra ärenden som bereds inom Europeiska unionens institutioner då förslaget är av intresse för Åland, till lagtinget i form av en skrivelse. Förslaget behandlas i självstyrelsepolitiska nämnden som genom de nyligen beslutade ändringarna av lagtingsordningen dessutom kan fatta beslut å lagtingets vägnar i fråga om subsidiaritetsövervakningen.

Utskottet konstaterar således att självstyrelsepolitiska nämnden är lagtingets huvudsakliga organ för hantering av EU-ärenden. Det är därför viktigt att nämnden, vid sidan av samråds- och informationsärenden, håller sig informerad om vilka frågor som är aktuella på EU-planen bland annat genom att kontinuerligt höra landskapsregeringens berörda tjänstemän såsom landskapsregeringens specialrådgivare i Bryssel. Utskottet ser stora vinster med ett gott samarbete och en samordning av resurserna med landskapsregeringen.

65 § Anmälan. Enligt talmanskonferensens förslag bör en ledamot som är förhindrad att delta i lagtingsarbetet under pleniperioder skriftligen anhålla om ledighet och samtidigt ange orsaken till frånvaron. Bestämmelsen innebär att en frånvaroanmälan ska gälla även utskottsdagar samt dagar reserverade för extra plenum.

Utskottet konstaterar att anmälan om frånvaro kan påverka ledamöternas rätt till arvoden och anser att lagtinget därför bör avvakta arvodeskommissionens beslut. Utskottet, som vidare konstaterar att frågan om avdrag från arvodet är komplicerad bland annat med beaktande av att antalet uppdrag varierar mellan ledamöterna emellan, föreslår att paragrafen tillsvidare ska ha samma innebörd som i gällande arbetsordning. I praktiken betyder detta att avdrag från arvodet tillsvidare enbart ska göras då en ledamot varit frånvarande från fler än tre plenidagar efter varandra.

70 § Repliker. Talmanskonferensen föreslår ingen ändring av paragrafen men vill i förtydligande syfte framhålla att även om lantrådet kan ges förtur i fråga om anföranden ska repliktider även tillämpas i fråga om lantrådets repliker.

Utskottet delar inte till denna del talmanskonferensens uppfattning utan anser att hittillsvarande tolkning fortsättningsvis ska gälla. Lantrådet har således rätt till förtur och håller alltid anföranden medan repliker kan beviljas lagtingsledamöter och landskapsregeringens övriga ledamöter.

80 § Omröstningsätt. Ändringen är av teknisk natur.

Ärendets behandling

Lagtinget har den 2 september 2015 inbegärt lag- och kulturutskottets yttrande över framställningen.

Utskottet har i ärendet hört lantrådet Camilla Gunell, förvaltningsdirektören Dan E Eriksson, europarättschefen Michaela Slotte, lagtingsdirektören Susanne Eriksson, tidigare lagtingsdirektören Lars-Ingmar Johansson, utskottssekreteraren Carina Strand och landskapsregeringens specialrådgivare i Bryssel Julia Lindholm.

I ärendets avgörande behandling deltog ordföranden Katrin Sjögren, viceordföranden Göte Winé samt ledamöterna Harry Jansson (delvis), Axel Jonsson (delvis), Gun-Mari Lindholm, Roger Slotte och Åke Mattsson.

Utskottets förslag

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet

att lagtinget antar förslaget i följande lydelse:

Arbetsordning för Ålands lagting

(Ingressen lika som i förslaget.)

1 kap. Lagtingsåret

1 – 6 §§

(Lika som i förslaget).

2 kap. Upplösningar och nyval

7 – 9 §§

(Lika som i förslaget).

3 kap. Talmännen och talmanskonferensen

10 – 12 §§

(Lika som i förslaget).

4 kap. Självstyrelsepolitiska nämnden

13 – 16 §

(Lika som i förslaget).

5 kap. Utskotten

17 – 27 §

(Lika som i förslaget).

6 kap. Övriga organ

28 – 29 §§

(Lika som i förslaget).

7 kap. Ärenden i lagtinget

30 – 44 §§

(Lika som i förslaget).

8 kap. EU-ärenden

45 – 46 §§

(Lika som i förslaget).

47 §

Subsidiaritetskontrollen

Lagtingets ledamöter har rätt att elektroniskt få ta del av de dokument från Europeiska unionens institutioner som sänds till Finlands riksdag enligt fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget) och som innehåller ett utkast till en rättsakt som ska godkännas i riksdagen i lagstiftningsordning, omedelbart då de har inkommit till lagtinget.

(2 – 4 mom. lika som förslagets 1 – 3 mom.)

9 kap. Beredning av ärenden

48 – 60 §§

(Lika som i förslaget).

10 kap. Behandlingen av ärenden i plenum

61- 64 §§

(Lika som i förslaget).

65 §

Anmälan

(1 - 2 mom. lika som i förslaget).

Den ledamot som är förhindrad att delta i *plenum* bör skriftligen anhålla om ledighet och samtidigt ange orsaken till frånvaron.

66 – 79 §§

80 §

Omröstningssätt

(1 – 3 mom. lika som förslaget)

Bestämmelser om omröstningsförfarandet vid val ingår i *kapitel 13*.

81 §

(Lika som i förslaget).

11 kap. Lagtingshandlingarna

82 – 84 §§

(Lika som i förslaget).

12 kap. Lagtingets förvaltning

85 – 89 §§

(Lika som i förslaget).

**13 kap.
Val i lagtinget**

90 – 106 §§

(Lika som i förslaget).

**14 kap.
Särskilda bestämmelser**

107 – 112 §§

(Lika som i förslaget).

**15 kap.
Ikraftträdande**

113 §

(Lika som i förslaget).

Mariehamn den 10 september 2015

Ordförande

Katrin Sjögren

Sekreterare

Pia Rothberg-Olofsson